

Δρ Χριστίνα Κολοβού

Ε.ΔΙ.Π.

*Εκκλησιαστικής Ιστορίας και Γραμματείας από την Άλωση έως σήμερα
στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας*

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τόπος Γέννησης: Καρδίτσα όπου και περάτωσε τις εγκύκλιες σπουδές.

B. ΣΠΟΥΔΕΣ

2002: Διδακτορικό Δίπλωμα από το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με αντικείμενο την Εκκλησιαστική Ιστορία Νεοτέρων Χρόνων.

1998: Σπουδές ως υποψήφια διδάκτωρ στη Χριστιανοκαθολική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Βέρνης της Ελβετίας (Christkatholisch-Theologische Fakultät, Universität Bern).

1997: Δίπλωμα Γενικής Μετεκπαίδευσης από το Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1996: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Master) από το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με ειδίκευση στην Εκκλησιαστική Ιστορία της μεταβυζαντινής περιόδου.

1989: Πτυχίο Θεολογίας από το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

1985: Πτυχίο Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων-**2006:** Πτυχίο Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης (πρόγραμμα εξομοίωσης) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

1. Από Ιούλιο 2020-σήμερα: Μέλος Ε.ΔΙ.Π. της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθήνας, με γνωστικό αντικείμενο την «Εκκλησιαστική Ιστορία και Γραμματεία από την Άλωση έως σήμερα».

2. 2007-2008: Διδάσκουσα (με το Π.Δ. 407/1980) στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών το μάθημα «Ιστορία και Πνευματικός Βίος της καθ' ημάς Ανατολής κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο».

3. 2003-2008: Αποσπασμένη στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για διδακτικό και υποστηρικτικό έργο.

4. 1988-2020: Μόνιμη εκπαιδευτικός Π.Ε. 70-κλάδου δασκάλων σε σχολικές μονάδες της Αττικής και σε Τμήματα Μητρικής Γλώσσας σε καντόνια της Ελβετίας (1997-1998). Σχολική Σύμβουλος (2014-2018) και Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου (2019-2020) σε Περιφέρειες/Ενότητες της Δημοτικής Εκπαίδευσης Στερεάς Ελλάδας.

Δ. ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ-ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

Ι. Μονογραφίες:

1. *Εκδόσεις έργων Ελλήνων Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας*, (Master), Αθήνα 1993.

2. Δημήτριος Β. Γόνης-Χριστίνα Χ. Κολοβού, «*Κύριλλος Χριστάκης. Ο νέος Μητροπολίτης Κυθήρων*», Αθήνα 1999.

3. *Το παιδαγωγικό έργο του Ευγενίου Βουλγάρεως. Συμβολή στα εκπαιδευτικά ζητήματα του Νεώτερου Ελληνισμού*, (διδακτορική διατριβή), Αθήνα 2002.

4. *Κώδικας Επισκόπου Νεκταρίου Βενέρη Ιεράς Μητροπόλεως Κυθήρων*, Αθήνα 2011.

5. *Βίος Αγίου Νικολάου [του εν Βουναίνη]*, Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων, Ιερό Προσκύνημα Αγίου Νικολάου του εν Βουναίνη, Βούναινα 2017 [σσ. 40]. Νέα έκδοση: *Άγιος Οσιομάρτυρας Νικόλαος ο εν Βουναίνοις*. Βίος και Παρακλητικός Κανών, Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων, Ιερό

Προσκύνημα Αγίου Νικολάου του εν Βουναίνους, Καρδίτσα 2021 [Ο Βίος του Αγίου σσ. 7-46 και ο Παρακλητικός Κανών, ποίημα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας κ. Ιωήλ, στις σσ. 57-80].

Συμμετοχή σε βιβλίο: Συν-γραφή με τον καθηγητή Γεώργιο Ν. Λεοντσίνη του κεφαλαίου “A brief Overview of the History of the Bishopric of Kythera (4th century to the present) (σσ. 20-29) στο βιβλίο G. N. Leontsinis, *KYTHERA. The Ecclesiastical Situation and the Parish Clergy (c. 1700-1864)*, εκδ. Institut du Livre-A. Kardamitsa, Athens 2016.

II. Άρθρα:

1. «Ο επίσκοπος Κυθήρων Μάξιμος Μαργούνιος ως μεταφραστής και επιμελητής εκδόσεων θεολογικών βιβλίων», Πρακτικά *Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Κυθηραϊκών Μελετών, 20-24 Σεπτεμβρίου 2000, Κύθηρα: Μύθος και Πραγματικότητα*. Τόμος τέταρτος: Εκκλησία-Εκπαίδευση-Φιλοσοφία, Κύθηρα 2003, σσ. 175-199.
2. «Ευγένιος Βούλγαρης. Ένας αγωνιστής κληρικός και δάσκαλος του Γένους κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας», *Παναγία η Μυρτιδιώτισσα*, 5 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2004) 7-10.
3. «Οι εκδεδομένες μεταφράσεις των έργων του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας», *Επιστημονική Επετηρίς Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών*, ΛΘ΄ (2004) 641-656.
4. «Βιβλιογραφία για τον Παχώμιο Ρουσάνο και το συγγραφικό του έργο», Πρακτικά *Διεθνούς Επιστημονικού Συμποσίου, Παχώμιος Ρουσάνος. 450 χρόνια από την κοίμησή του († 1553)*, Ιερά Μητρόπολις Ζακύνθου και Στροφάδων, Αθήναι 2005, σσ. 657-694.
5. «Κατάλογος εντύπων βιβλιοθήκης Ιεράς Μονής Κορώνης», *Θεολογία* 76 (2005) 619-642.
6. «Όψεις της εκκλησιαστικής ζωής των Κυθήρων επί Επισκόπου Προκοπίου Καλλονά», Πρακτικά *Πανελληνίου Συνεδρίου Κυθηραϊκών Μελετών, 19-23 Σεπτεμβρίου 2001, Εκκλησία-Παιδεία-Εκπαίδευση και Πολιτισμός στα Κύθηρα (19ος – 20ός αι.)*, τ. Α΄, Κύθηρα 2006, σσ. 279-285.
7. «Προλογισμοί του Μακαρίου Κορίνθου σε βιβλία άλλων συγγραφέων και η

- συμβολή του στην έκδοση και κυκλοφορία τους», *Πρακτικά Συνεδρίου Άγιος Μακάριος (Νοταράς). Γενάρχης του Φιλοκαλισμού-Μητροπολίτης Κορίνθου*, Αθήνα 2006, σσ. 339-351.
8. «9 Νοεμβρίου. Μνήμη του οσίου Ιωάννη του Κολοβού», *Άγιος Σεραφείμ 5* (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2006) 35-37.
 9. «Ακτίνες», *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών-103, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών 1 (2008) 161-163.
 10. «Κοινωνία», *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου*, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών-103, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών 2 (2008) 574-575.
 11. «Τα εξωμόνια των Κυθήρων-Πτυχές της τοπικής εκκλησιαστικής ιστορίας κατά τον 17^ο αι.», *Ιστορίας μέριμνα, Τιμητικός τόμος στον καθηγητή Γεώργιο Ν. Λεοντσίνη*, Αθήνα 2011, σσ. 569-580.
 12. «23 Φεβρουαρίου: Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη της Αγίας Γοργονίας, μιας συζύγου και μητέρας που έγινε Αγία», *Άγιος Σεραφείμ 22* (2011) 20-22 [βελτιωμένη επανέκδοση 23 (2011) 23-25].
 13. «Το ζήτημα των καθαιρέσεων επισκόπων κατά τον 17^ο αι. Η περίπτωση του επισκόπου Νέων Πατρών Παρθενίου, του μετέπειτα Ναυπλίου», *Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου. Η Υπάτη στην εκκλησιαστική ιστορία, την εκκλησιαστική τέχνη και τον ελλαδικό μοναχισμό*, Ιερά Μητρόπολις Φθιώτιδος, Αθήναι 2011, σσ. 235-246.
 14. «Ορθόδοξη Εκκλησία και Διαφωτισμός κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας», *Άγιος Σεραφείμ 26* (2012) 30-33.
 15. «Από την τοπική στη γενική εκκλησιαστική ιστορία», *Άγιος Σεραφείμ 28* (2012) 7-11.
 16. «Το συγγραφικό έργο του Νεοφύτου Μεταξά», *Πρακτικά Ημερίδος εις τιμήν και μνήμην του από Ταλαντίου Μητροπολίτου Αθηνών Νεοφύτου Μεταξά 15 Οκτωβρίου 2011 Αταλάντη*, Ιερά Μητρόπολις Φθιώτιδος, Αθήναι 2012, σσ. 159-177.
 17. «Ο ορθόδοξος αγιοπατερικός λόγος στη σύγχρονη εποχή. Ο σχολικός εκφοβισμός και η Χρυσοστόμεια παράδοση», *Άγιος Σεραφείμ 32* (2013) 13-17.
 18. «Η θεολογική πατερική παράδοση στο έργο του Ευγενίου Βουλγάρεως “Αδολεσχία Φιλόθεος”», *Πρακτικά Συνεδρίου «Λόγιοι της Τουρκοκρατίας», Μνημοσύνη 19* (2013) 400-407.

19. «Ο επίσκοπος Θαυμακού Μισαήλ (1880-1899)», *Πρακτικά Ημερίδος «Η εκκλησιαστική ιστορία της επαρχίας Θαυμακού»*, Ιερά Μητρόπολις Φθιώτιδος, Λαμία 2014, σσ. 105-117.
20. «Νέες εκδόσεις», *Άγιος Σεραφείμ* 33 (2014) 14-15.
21. «10 Ιανουαρίου: Ημέρα μνήμης της προς Κύριον εκδημίας του μακαριστού Μητροπολίτου τ. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κυρού ΚΥΡΙΑΛΛΟΥ», *Άγιος Σεραφείμ* (Ιανουάριος 2016) 37.
22. «Αρχαιακές πηγές του 18ου αιώνα για την εκκλησιαστική ιστορία των Κυθήρων. Ο κώδικας του επισκόπου Κυθήρων Νεοφύτου Λεβούνη (1729-1757)», *Κερκυραϊκά Χρονικά*, περίοδος Β΄, τόμος Θ΄, 2016, Ι΄ Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 30 Απριλίου - 4 Μαΐου 2014, Τα Πρακτικά, τ. ΙΙ. Ιστορία-Εκκλησία-Ιστορία της Τέχνης, Κέρκυρα 2016, σσ. 383-391.
23. Συν-γραφή με τον καθηγητή Γεώργιο Ν. Λεοντσίνη του κεφαλαίου “A brief Overview of the History of the Bishopric of Kythera (4th century to the present) (σσ. 20-29) στο βιβλίο G. N. Leontsinis, *KYTHERA. The Ecclesiastical Situation and the Parish Clergy (c. 1700-1864)*, εκδ. Institut du Livre-A. Kardamitsa, Athens 2016.
24. «Για την αρχομένην της Ελλάδος αναγέννησιν». Μία ιδιαίτερη περίπτωση “φιλελλήνων”, *Πρακτικά Ε΄ Συνεδρίου «Ο διεθνής περίγυρος και ο φιλελληνισμός κατά την Ελληνική Επανάσταση»*, Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας, Αθήνα 2017, σσ. 109-128.
25. «“Κόποι και διατριβή” του Ελασσόνος Αρσενίου του μετέπειτα Σουζδελίου (1590-1593 ca.). Μια έμμετρη πηγή εκκλησιαστικής ιστορίας», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Χίλια χρόνια Ελληνορωσικές σχέσεις: Ιστορία και Πολιτισμός*, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών, Εργαστήριο Κοινωνικών Επιστημών-Εταιρεία Θεωρίας, Έρευνας και Διδακτικής της γενικής και της τοπικής Ιστορίας, Αθήνα 2017, σσ. 201-214.
26. «Θεωρία και πράξη περί ιερωσύνης. Μία μελέτη περίπτωσης στα μέσα του 18^{ου} αι.», *Πρακτικά Β΄ Διεπιστημονικού Συνεδρίου «Ιερωσύνη, Εθνεγερσία, Σύγχρονη ζωή»*, Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2022, σσ. 213-222. [Βιβλιοπαρουσίαση: Νίκος Μανωλόπουλος, Σύνταξη 163 (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2022) 98-101, ιδίως σ. 100].

27. «Το ελληνικό θεολογικό βιβλίο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας (1476-1821) και η παιδεία του Γένους», *Πρακτικά Ημερίδας 23 Μαρτίου 2021 «1821 και εκπαίδευση» Συλλογικός τόμος*, Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) Στερεάς Ελλάδας, Λαμία 2022, σσ. 23-32 [e-book (pdf) με ISBN 978-618-85624-1-7].

ΠΙ. Βιβλιοκρισίες-Βιβλιοπαρουσιάσεις:

1. Αντώνης Λ. Σμυρναίος, *Μετέωρος ζήλος. Προτεσταντική προπαιδεία και Νεοελληνική Εκπαίδευση κατά τον 19ο αιώνα*, εκδ. Ψηφίδα, Αθήνα 2006, σσ. 231, στο π. *Σύναξη* 102 (Απρίλιος-Ιούνιος 2007) 100-101.

2. **Βιβλιοκρισία:** «G. N. Leontsinis, *KYTHERA. The Ecclesiastical Situation and the Parish Clergy (c. 1700-1864)*, εκδ. Institut du Livre-A. Kardamitsa, Athens 2016», *Κυθηραϊκά* έτος 30, αρ. Φύλλου 320 (Ιανουάριος 2017) 6.

3. **Βιβλιοκρισία:** «Γεωργίου Ν. Λεοντσίνη (Επιμέλεια έκδοσης-Πρόλογος-Εισαγωγή): Χειρόγραφος κώδικας χορηγούμενων αδειών γάμου Ιεράς Επισκοπής Κυθήρων (1862-1887), έκδ. Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών 25, στη σειρά «Πηγές της εκκλησιαστικής ιστορίας των Κυθήρων», Αθήνα 2016, σσ. 560», *Κυθηραϊκά* έτος 30, αρ. Φύλλου 325 (Ιούνιος 2017) 6.

4. Νίκος Γ. Αναγνωστόπουλος, *Ένας ήρωας στην προκυμαία. Asa K. Jennings. Ο σωτήρας 300.000 ψυχών στη Σύμρνη, τον Σεπτέμβρη του '22*, εκδ. Νίκας. Ελληνική Παιδεία Α.Ε., Αθήνα 2022, σελ. 174, στο π. *Σύναξη* 164 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2022) 103-105.

Ε. ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ & Μ.Μ.Ε.

Εισηγήσεις σε επιστημονικά **συνέδρια** που διοργανώθηκαν μεταξύ άλλων από α. την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, β. την Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας, γ. το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, δ. το Ελεύθερο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Δήμου Κυθήρων, ε. Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος (Ζακύνθου, Φθιώτιδος) στ. Περιοδικό Ιστορικών Σπουδών «Μνημοσύνη», ζ. Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών και η. Περιφερειακό Κέντρο Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) Στερεάς Ελλάδας.

Διαλέξεις-Ομιλίες σε **σεμινάρια** Ιερών Μητροπόλεων και Ιερών Ναών (Κυθήρων & Αγίου Δημητρίου Ν. Ελβετίας Βύρωνος της Ιεράς Μητροπόλεως Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού).

Ομιλίες και συνεντεύξεις (ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές): α. Ραδιοφωνικές συνεντεύξεις-ομιλίες στο ραδιοφωνικό σταθμό της Εκκλησίας της Ελλάδος 89,5 FM (1996, 2003 και 2006), β. Τηλεοπτική ομιλία-συζήτηση (7-2-2006) στον τηλεοπτικό σταθμό High TV και στην εκπομπή «Προσεγγίσεις», που επιμελούνταν ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών π. Γεώργιος Δ. Μεταλληνός.

ΣΤ. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

1. **Αγγλικά** (ΤΟΕΙC για την αγγλική γλώσσα από την Ελληνοαμερικανική Ένωση)
2. **Γερμανικά** (Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων)
3. **Γαλλικά**

Ζ. ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

1. **Βεβαίωση πιστοποίησης δεξιοτήτων και γνώσεων στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών** από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. [Πράξη: «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Εκπαίδευση» του Μέτρου 1.2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας»].

2. **Βεβαίωση πιστοποίησης επιμόρφωσης εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών** στη διδακτική πράξη Β' επιπέδου [Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (Ο.ΕΠ.ΕΚ.), Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (Ι.Τ.Υ.) και Παιδαγωγικό Ινστιτούτο].

Αύγουστος 2024